

Fitxa pedagògica 6:
Avortament i la postcoital

Parlem-ne;
no et
tallis!

PROGRAMA ESCOLAR DE SALUT
SEXUAL I COMUNICACIÓ

Oh My Goig!
Material de suport
per al professorat

SITUACIÓ PARLEM-NE	CONTINGUTS RELACIONATS QUE ES PODEN INCLOURE
Situació 6	Aprofitar per explicar l'avortament, protocol a seguir, etc.
Situació 13	Aprofitar per explicar com funciona la post-coital
Situació 15	Introduir el consell professional, la comunicació amb la família, explicar què és un avortament...

→ **Tema: Avortament i la postcoital**

.....

Si bé el dret a l'avortament està reconegut com a dret fonamental al nostre país, aquest segueix carregant un gran nombre de mites al seu voltant. És important, doncs, que des de l'aula es reconegui aquest dret així com les diverses opcions de practicar-lo, a través d'informació rigorosa i clara. Caldrà apropar el dret a decidir a l'alumnat, fomentant el seu empoderament, tot donant compte dels diversos elements que poden complexitzar la presa d'una decisió, com ara possibles dilemes ètics, les opinions socials respecte aquest tema, els valors familiars o de l'entorn afectiu més proper, o la noció de vida i dret que es té des d'un punt de vista espiritual/religiós. El coneixement sobre la pastilla postcoital, les diverses opcions d'avortament i els recursos per a practicar-lo serà una informació necessària per fomentar la presa de decisions conscients i informades en relació al propi cos.

Objectius:

- Conèixer informació específica sobre els Drets Sexuals i Reproductius, i la seva implicació a nivell individual i social.
- Conèixer que l'avortament és un dret reconegut en el nostre país, així com el seu funcionament.
- Conèixer l'existència i funcionament de la pastilla postcoital, així com desmuntar els mites existents al voltant d'aquesta.

Continguts a treballar:

El dret al propi cos ha estat una de les grans reivindicacions dels moviments feministes i una demanda social que encara avui dia continua estant a l'agenda. Sense el respecte a aquest dret no es permet que les dones facin us i gaudeixin de la protecció i recursos que els atorguen els drets sexuals i reproductius. En les dones joves aquest dret té una especial importància.

És important treballar la dimensió de dret que és inherent a l'avortament, ja que forma part dels Drets Sexuals i Reproductius que totes les persones tenim. De la mateixa manera cal deixar clar que quan un avortament te lloc no és només responsabilitat de la noia que està embarassada, i que la responsabilitat en una relació sexual no acaba quan s'acaba la relació sexual, sinó que continua més enllà, per exemple, si hi ha un embaràs que no està planificat.

L'avortament és la interrupció de l'embaràs i es pot donar per causes naturals, o bé per decisió de la dona. A Catalunya es practica en centres sanitaris públics o en centres privats acreditats. La llei que regula l'avortament en l'actualitat és vigent des del 2010 i per primera vegada permet a les dones decidir avortar sense el consentiment ni la tutela de ningú. A excepció de les joves de 16 i 17 anys, que necessiten el consentiment de la seva mare, pare o tutora legal.

La *Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo*, és la que contempla el dret a l'avortament, així com l'educació sexual com a dret de les persones joves, i l'accés a l'anticoncepció d'emergència. No obstant sovint, fruit de la desinformació i com a conseqüència dels prejudicis que socialment encara ara existeixen al voltant de l'avortament aquest no es contempla com a part de l'educació sexual.

Actualment es disposa de dos mètodes per poder fer la interrupció de l'embaràs: quirúrgic i farmacològic. És important un assessorament personalitzat durant el procés de presa de decisió i en

el moment de triar la tècnica que en cada cas estigui més indicada.

També és important trencar amb els prejudicis existents al voltant de la pastilla postcoital. L'anti-concepció d'urgència, píndola del dia després o postcoital és el mateix. És la pastilla que s'utilitza per evitar un possible embaràs, després que s'hagi produït alguna incidència en l'ús del mètode anticonceptiu habitual (per exemple, trencament o retenció del preservatiu, oblit de pastilles...), o en el cas d'haver tingut una relació coital no protegida. L'efecte principal és el de l'endarreriment de la ovulació, evitant així que l'espermatozou pugui fecundar l'òvul i produir-se l'embaràs. Així doncs és un fàrmac anticonceptiu i no pas avortiu. En el cas que una noia que ja estigui embarassada quan es pren la postcoital, no tindria cap efecte en el fetus i l'embaràs continuaria endavant amb normalitat. Contràriament al que difonen els mites entorn al seu ús, cal deixar clar que es pot prendre tantes vegades com faci falta i els efectes secundaris acostumen a ser escassos i sense importància.

Tant la postcoital com l'avortament són opcions vàlides per impedir un embaràs que no es desitja, i que en el cas de les persones joves constitueix una situació de risc, ja que d'acord amb l'Organització Mundial de la Salut així ho assenyalen: l'embaràs en l'adolescència pot pertorbar l'accés a l'educació i d'altres oportunitats de vida.

Videos de l'OMG amb els que poder treballar aquests continguts:

- Cap. 9. Càpsula: "FITXA 6_1 AVORTAMENT 1"
https://www.youtube.com/watch?v=ZmcFT_khebo
- FITXA 6_1 AVORTAMENT 2 <https://www.youtube.com/watch?v=yLeV4FckSo8>
Què és l'avortament? On el pots practicar? Quins tipus d'avortament hi ha? Què diu la llei sobre l'avortament a Catalunya?
- Cap. 9. Càpsula: "FITXA 6_2 POSTCOITAL"
<https://www.youtube.com/watch?v=XxKO3au7g6Y>
En aquesta càpsula tota la informació sobre la pastilla postcoital, també coneguda com de l'endemà o d'anticoncepció d'emergència.
- Ficció capítol 8 FITXA 6_3 LA VISITA https://www.youtube.com/watch?v=zHhLoX_Grtc
Què passa quan en un coit no fem servir el condó de vagina o penis?
- Cap. 9. Debat a l'aula – FITXA 6_4 DEBAT
<https://www.youtube.com/watch?v=0q6LxAgRIqo>
Debatem sobre la pastilla postcoital.
- Capítol 9 complet - "FITXA 6_OH MY GOIG_I ARA, QUÈ?_E09complet"
<https://www.youtube.com/watch?v=srH3bwkunsU>
En aquest capítol s'explica on acudir en cas d'haver mantingut una relació sexual no protegida, on hi ha risc d'embaràs no desitjat. També es parla sobre tot l'avortament, la pastilla de l'endemà i sobre les proves per descartar la transmissió d'una ITS.

Idees clau a reforçar a l'alumnat:

- Decidir si tenir filles o fills, planificar quan i com fer-ho, així com interrompre un embaràs si així es desitja, forma part dels drets sexuals i reproductius que totes les persones tenim.
- La llei que regula l'avortament en l'actualitat és vigent des del 2010 i per primera vegada permet a les dones decidir avortar sense el consentiment ni la tutela de ningú a partir dels 18 anys. Les persones de 16 i 17 anys poden avortar amb el consentiment de la seva mare, pare o tutora legal.
- La pastilla postcoital s'utilitza per prevenir un possible embaràs. Es pot prendre tantes vegades que sigui necessari i els seus efectes secundaris solen ser lleus o escassos, malgrat és un mètode d'ús ocasional i en cap cas substitueix els mètodes habituals d'anticoncepció.

Oh my goig!

Fitxa pedagògica 6: Avortament i postcoital

Capítol 9 "I ara, què?"

· · **Recursos per continuar aprofundint:**

- Observatori dels Drets Sexuals i Reproductius
<https://drets-sexuals-i-reproductius.lassociacio.org/>
- Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats
<https://centrejove.org/avortament/>
- Sexe Joves. La contracepció d'urgència
<http://sexejoves.gencat.cat/ca/temes/contracepcio-urgencia/>
- Sexe Joves. L'avortament
<http://sexejoves.gencat.cat/ca/temes/avortament/>

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 **Agència
de Salut Pública**